INTERNATIONAL EJER 2017 CONGRESS

IVth International Eurasian Educational Research Congress

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

EJERCONGRESS 2017 CONFERENCE PROCEEDINGS

11-14 Mayıs 2017 / 11-14 May 2017

Pamukkale Üniversitesi / DENİZLİ
Pamukkale University / DENİZLİ

IVth International Eurasian Educational Research Congress

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

EJERCONGRESS 2017 CONFERENCE PROCEEDINGS

Pamukkale Üniversitesi / DENİZLİ / TÜRKİYE
Pamukkale University / DENİZLİ / TURKEY

11-14 Mayıs 2017 / 11-14 May 2017

ANI YAYINCILIK
ANKARA

IVth INTERNATIONAL EURASIAN EDUCATIONAL RESEARCH CONGRESS

EJERCONGRESS 2017 BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

EJERCONGRESS 2017 CONFERENCE PROCEEDINGS

Anı Yayıncılık
Kızılırmak Sokak 10/A
Bakanlıklar / Ankara
Basım tarihi : 15 Haziran 2017
Tel : 0 312 425 81 50 pbx
Fax : 0 312 425 81 11
info @aniyayincilik.com.tr
ejercongress2016gmail.com
www.http://.aniyayincilik.com.tr

ISBN: 978-605-170-145-5

KONGRE ONURSAL BAŞKANLARI

Prof. Dr. Hüseyin BAĞ
Pamukkale Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Veysel SÖNMEZ
EJER Kurucu Editörü

KONGRE EŞ BAŞKANLARI

Prof. Dr. Erdinç DURU
Pamukkale Üniversitesi Rektör Yardımcısı

Doç. Dr. Şakir ÇINKIR
EJER Editörü

Kongre Sekreteri
Dilek ERTUĞRUL

KONGRE DÜZENLEME KURULU

Başkan
Doç. Dr. Kazım Çelik
Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekan Yrd.

YEREL DÜZENLEME KURULU ÜYELERİ

Prof. Dr. Efe AKBULUT
Prof. Dr. Sevgi KÜÇÜKER
Prof. Dr. Süleyman İNAN
Prof. Dr. Şükran TOK
Prof. Dr. Asuman DUATEPE PAKSU
Doç. Dr. Asiye İVRENDİ
Doç. Dr. Bilge CAN
Doç. Dr. Demet YAYLI
Doç. Dr. Derya YAYLI
Doç. Dr. Hülya ŞAHİN BALTACI
Doç. Dr. Nuray MAMUR
Doç. Dr. Serkan SEVİM
Doç. Dr. Türkay N. TOK
Doç. Dr. Vesile ALKAN
Yrd. Doç.Dr. Hüseyin ÖZÇINAR
Yrd. Doç.Dr. Sibel DURU
Yrd. Doç.Dr. Tayfun TANYERİ
Yrd. Doç.Dr. Turgut TÜRKDOĞAN
Yrd. Doç. Dr. Özen YILDIRIM
Dr. Çağlar Naci HIDIROĞLU
Dr. Suna ÇÖĞMEN

ULUSLARARASI DÜZENLEME KURULU ÜYELERİ

Prof. Dr. Christian Faltis,University of California, Davis, USA
Prof. Dr. Gery McNamara, Dublin City University, Dublin, IRELAND
Prof. Dr. James Banks, University of Washington,USA
Prof. Dr. Jennifer Mahon, University of Nevada, Reno, USA
Prof. Dr. Joe O'hara, Dublin City University, Dublin,IRELAND
Prof. Dr. Lynn Burlbaw, University of Texas A&M, USA
Prof. Dr. Mokter Hossain, University of Alabama, USA
Prof. Dr. Stephen Lafer, University of Nevada, Reno, USA
Doç. Dr. Ayse Çiftçi, Purdue University, IN, USA
Doç. Dr. Ali ERSOY, Anadolu Üniversitesi , Eskişehir, Türkiye
Doç. Dr. H.Eray ÇELİK, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van, Türkiye
Doç. Dr. Senel Poyrazli, Penn State University, PA, USA
Assist. Professor,Tao Wang,University of Washington, Bothell, USA

BİLİM KURULU

Prof. Dr. Abbas TÜRNÜKLÜ
Prof. Dr. Arda ARIKAN
Prof. Dr. Arif SARIÇOBAN
Prof. Dr. Abdurrahman TANRIÖĞEN
Prof. Dr. Adil TÜRKOĞLU
Prof. Dr. Ahmet DUMAN
Prof. Dr. Ahmet İlhan ŞEN
Prof. Dr. Ahmet Zafer GÖKÇAKAN
Prof. Dr. Alev ÖNDER
Prof. Dr. Ali BÜLBÜL
Prof. Dr. Ali İlker GÜMÜŞELİ
Prof. Dr. Ali Osman ALAKUŞ
Prof. Dr. Ali Osman GÜNDOĞAN
Prof. Dr. Ali Osman ÖZTÜRK
Prof. Dr. Alim KAYA
Prof. Dr. Ali Günay BALIM
Prof. Dr. Ali TAŞ
Prof. Dr. Ali TAŞKIN
Prof. Dr. Anita PIPERE, Daugavpils, LATVIA
Prof. Dr. Abdülkadir MASKAN
Prof. Dr. Adnan ERKUŞ
Prof. Dr. Asuman DUATEPE PAKSU
Prof. Dr. Atilla CAVKAYTAR
Prof. Dr. Ayhan YILMAZ
Prof. Dr. Ayla OKTAY
Prof. Dr. Ayşe BALCI KARABOĞA
Prof. Dr. Ayşegül DALOĞLU
Prof. Dr. Ayşe Rezan ÇEÇEN EROĞUL
Prof.Dr. Aysel KÖKSAL AKYOL
Prof.Dr. Ayşen BAKİOĞLU
Prof. Dr. Ayten GENÇ
Prof. Dr. Belma TUĞRUL
Prof. Dr. Belma HANEDAR
Prof. Dr. Berrin AKMAN
Prof. Dr. Beatrice ADEARA,
Prof. Dr. Binnur YEŞİLYAPRAK
Prof. Dr. Buket AKKOYUNLU
Prof. Dr. Bülbin SUCUOĞLU
Prof. Dr. Birgit PEPIN, Sor
Prof. Dr. Cahit KAVCAR
Prof. Dr. Celal BAYRAK
Prof. Dr. Çavuş ŞAHİN
Prof. Dr. Danny Wyffels

Prof. Dr. David BRIDGES
Doç. Dr. Murat BALKIS
Doç. Dr. Musa DİKMENLİ
Doç. Dr. Mustafa Levent İNCE
Doç. Dr. Mustafa Sami TOPÇU
Doç. Dr. Mustafa YAVUZ
Doç. Dr. Mübin KIYICI
Doç. Dr. Münevver CAN YAŞAR
Doç. Dr. Nazmiye ÇİVİTÇİ
Doç. Dr. Nebil REYHANİ
Doç. Dr. Necdet AYKAÇ
Doç. Dr. Necdet GÜNER
Doç. Dr. Necdet KONAN
Doç. Dr. Necla Acun KAPIKIRAN
Doç. Dr. Necla KÖKSAL
Doç. Dr. Necmi GÖKYER
Doç. Dr. Nejat İra
Doç. Dr. Nesrin ÖZDENER
Doç. Dr. Neşe TERTEMİZ
Doç. Dr. Nihat BAYAT
Doç. Dr. Nihat ŞAD
Doç. Dr. Nil DUBAN
Doç. Dr. Nilgün AÇIK ÖNKAŞ
Doç. Dr. Nilgün SEÇKEN
Doç. Dr. Nilgün YENİCE
Doç. Dr. Nilüfer KÖSE
Doç. Dr. Nuray TAŞTAN
Doç. Dr. Nuray MAMUR
Doç. Dr. Nuri DOĞAN
Doç. Dr. Osman TİTREK
Doç. Dr. Ömer ADIGÜZEL
Doç. Dr. Ömer Faruk TUTKUN
Doç. Dr. Özcan DOĞAN
Doç. Dr. Özgür YILDIZ
Doç. Dr. Özlem TAGAY
Doç. Dr. Özlem KÖRÜKÇÜ
Doç. Dr. Paşa Tevfik CEPHE
Doç. Dr. Pınar SARPKAYA
Doç. Dr. Perihan DİNÇ ARTUT
Doç. Dr. Perihan ÜNÜVAR
Doç. Dr. Recep ERCAN
Doç. Dr. Recep Şahin ARSLAN
Doç. Dr. Rüyam KÜÇÜKSÜLEYMANOĞLU
Doç. Dr. Sabahattin DENİZ
Doç. Dr. Sabri SİDEKLİ
Prof. Dr. Derin ATAY
Prof. Dr. Didem Müge SİYEZ
Prof. Dr. Efe AKBULUT
Prof. Dr. Erdal TOPRAKÇI
Prof. Dr. Elif ÜSTÜN
Prof. Dr. Emine KOLAÇ
Prof. Dr. Erdinç DURU
Prof. Dr. Erol KUYURTAR
Prof. Dr. Erten GÖKÇE
Prof. Dr. Esmahan AĞAOĞLU
Prof. Dr. Ekber TOMUL
Prof. Dr. Fatma AÇIK
Prof. Dr. Fatma HAZIR BIKMAZ
Prof. Dr. F. Çağlayan DİNÇER
Prof. Dr. Fidan KORKUT OWEN
Prof. Dr. Figen ÇOK
Prof. Dr. Filiz BİLGE
Prof. Dr. Firdevs Güneş
Prof. Dr. Funda ACARLAR
Prof. Dr. Gery McNamara,
Prof. Dr. Gelengül HAKTANIR
Prof. Dr. Gıyasettin DEMİRHAN

Prof. Dr. Gökay YILDIZ
Prof. Dr. Gölge SEFEROĞLU
Prof. Dr. Gülden UYANIK BALAT
Prof. Dr. Günseli YILDIRIM
Prof. Dr. Hasan Hüseyin AKSOY
Prof. Dr. Handan Asude BAŞAL
Prof. Dr. Hatice Ferhan ODABAŞI
Prof. Dr. Hayri ERTAN
Prof. Dr. Hasan ARSLAN
Prof. Dr. Hasan COŞKUN
Prof. Dr. Hatice Nur ERKIZA
Prof. Dr. Hilmi DEMİRKAYA
Prof. Dr. Hülya GÜR
Prof. Dr. Hüseyin Gazi TOPDEMİR
Prof. Dr. Hüseyin KIRAN
Prof. Dr. İbrahim GÜNER
Prof. Dr. İbrahim YILDIRIM
Prof. Dr. İlhan GÜNBAYIR
Prof. Dr. İnayet AYDIN
Prof. Dr. İsmail AYDOĞAN
Prof. Dr. İsmail Hakkı ERTEN
Prof. Dr. İsmail Hakkı MİRİCİ
Prof. Dr. İzzet GÖRGEN
Prof. Dr. Jale ÇAKIROĞLU
Prof. Dr. Joe O'hara,
Prof. Dr. Jordanescu EUGEN
Prof. Dr. Kürşat EĞİLMEZ
Prof. Dr. Lale ALTINKURT
Prof. Dr. Leyla HARPUTLU
Prof. Dr. Levent TURAN
Prof. Dr. Mehmet ARSLAN
Prof. Dr. Mualla AKSU
Prof. Dr. Mustafa ÇELİKTEN
Prof. Dr. Mehtap ÇAKAN
Prof. Dr. Mehmet DEMİREZEN
Prof. Dr. Mehmet ELGÜN
Prof. Dr. Mehmet GÜVEN
Prof. Dr. Mehmet KÜÇÜK
Prof. Dr. Melek KALKAN
Prof. Dr. Mithat AYDIN
Prof. Dr. Mukaddes ERDEM
Prof. Dr. Mustafa SÖZBİLİR
Prof. Dr. Mustafa Volkan COŞKUN
Prof. Dr. Mübeccel Sara GÖNEN
Prof. Dr. Necati CEMALOĞLU
Doç. Dr. Sait AKBAŞLI
Doç. Dr. Sait ULUÇ
Doç. Dr. Sakine Gülfem ÇAKIR
Doç. Dr. Salih Paşa MEMİŞOĞLU
Doç. Dr. Sare ŞENGÜL
Doç. Dr. Sedat IŞIKLI
Doç. Dr. Sedat UÇAR
Doç. Dr. Seçil ERÖKTEN
Doç. Dr. Senel Poyrazli
Doç. Dr. Serap EMİR
Doç. Dr. Serkan SEVİM
Doç. Dr. Seval ERDEN
Doç. Dr. Suat TÜRKOĞUZ
Doç. Dr. Süleyman CAN
Doç. Dr. Şahin KESİCİ
Doç. Dr. Şahin KAPIKIRAN
Doç. Dr. Şakir ÇINKIR
Doç. Dr. Şakire OCAK KARABAY
Doç. Dr. Şehnaz CEYLAN
Doç. Dr. Şendil CAN
Doç. Dr. Şengül S. ANAGÜN
Doç. Dr. Şerife YÜCESOY

Doç. Dr. Şevki KÖMÜR
Doç. Dr. Şükrü ADA
Doç. Dr. Şükran DİLİDÜZGÜN
Doç. Dr. Tahir KODAL
Doç. Dr. Tuğba ÇELİK
Doç. Dr. Tuncay AKÇADAĞ
Doç. Dr. Tuncay ÖĞRETMEN
Doç. Dr. Tülin GÜLER
Doç. Dr. Turan PAKER
Doç. Dr. Türkay Nuri TOK
Doç. Dr. Vesile Alkan
Doç. Dr. Vural HOŞGÖRÜR
Doç. Dr. Yahya ALTINKURT
Doç. Dr. Yalçın YALAKİ
Doç. Dr. Yasemin ERGENEKON
Doç. Dr. Yaşar KONDAKÇI
Doç. Dr. Yavuz AKBULUT
Doç. Dr. Yeter ŞAHİNER
Doç. Dr. Yılmaz TONBUL
Doç. Dr. Yusuf ŞAHİN
Doç. Dr. Yücel KABAPINAR
Doç. Dr. Zekeriya NARTGÜN
Doç. Dr. Zeliha YAZICI
Doç. Dr. Zerrin TURAN
Doç. Dr. Zeynep ALAT
Doç. Dr. Zeynep Cihangir ÇANKAYA
Yrd. Doç. Dr. A. Cenden KARAMAN
Yrd. Doç. Dr. Abbas ERTÜRK
Yrd. Doç. Dr. Abdullah Cem ÖZAL
Yrd. Doç. Dr. Adile GÜLŞAH SARANLI
Yrd. Doç. Dr. Ahmet BAŞAL
Yrd. Doç. Dr. Ahu ARICIOĞLU
Yrd. Doç. Dr. Alev GİRLİ
Yrd. Doç. Dr. Ali Gürsan SARAÇ
Yrd. Doç. Dr. Ali KIŞ
Yrd. Doç. Dr. Arslan BAYRAM
Yrd. Doç. Dr. Arzu ARIKAN
Yrd. Doç. Dr. Aslı TAYLI
Yrd. Doç. Dr. Atiye ADAK ÖZDEMİR
Yrd. Doç. Dr. Aylin ÇAM
Yrd. Doç. Dr. Aysel Esen ÇOBAN
Yrd. Doç. Dr. Ayşegül BAYRAKTAR
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Samur ÖZTÜRK
Yrd. Doç. Dr. Ayten KİRİŞ AVAROĞULLARI
Yrd. Doç. Dr. Baki ŞAHİN
Prof. Dr. Nevide DELLAL
Prof. Dr. Nevin SAYLAN
Prof. Dr. Neriman ARAL
Prof. Dr. Nergüz Bulut SERİN
Prof. Dr. Nükhet DEMİRTAŞLI
Prof. Dr. Nihat AYCAN
Prof. Dr. Nilgün METİN
Prof. Dr. Nurettin ŞAHİN
Prof. Dr. Nuri DOĞAN
Prof. Dr. Oğuz ÖZDEMİR
Prof. Dr. Orhan KARAMUSTAFAOĞLU
Prof. Dr. Ozana URAL
Prof. Dr. Ragıp ÖZYÜREK
Prof. Dr. Ramazan SEVER
Prof. Dr. Rengin ZEMBAT
Prof. Dr. Rıfat MİSER
Prof. Dr. Ruhi SARPKAYA
Prof. Dr. Sadegül AKBABA ALTUN
Prof. Dr. Sema BATU
Prof. Dr. Semra SUNGUR
Prof. Dr. Sadi SEFEROĞLU
Prof. Dr. Sadık KARTAL

Prof. Dr. Salih UŞUN
Prof. Dr. Savaş BAŞTÜRK
Prof. Dr. Serap NAZLI
Prof. Dr. Sebahattin ÇEVİKBAŞ
Prof. Dr. Sedat SEVER
Prof. Dr. Seher BALCI ÇELİK
Prof. Dr. Seher SEVİM
Prof. Dr. Selahattin GELBAL
Prof. Dr. Selahattin DİLİDÜZGÜN
Prof. Dr. Semra ERKAN
Prof. Dr. Seval FER
Prof. Dr. Sevgi KÜÇÜKER
Prof. Dr. Sezgin VURAN
Prof. Dr. Sinan ERTEN
Prof. Dr. Sibel GÜNEYSU
Prof. Dr. Soner YILDIRIM
Prof. Dr. Söngül TÜMKAYA
Prof. Dr. Süleyman İNAN
Prof. Dr. Sven PERSSON
Prof. Dr. Şükran TOK
Prof. Dr. Refik BALAY
Prof. Dr. Theo WUBBELS
Prof. Dr. Teoman KESERCİOĞLU
Prof. Dr. Tevhide KARGIN
Prof. Dr. Tohit GÜNEŞ
Prof. Dr. Tuğba YANPAR YELKEN
Prof. Dr. Türkan ARGON
Prof. Dr. Uğur SAK
Prof. Dr. Ursula CASANOVA
Prof. Dr. Vedat Özsoy
Prof. Dr. Yusif MAMMADOV
Prof. Dr. Yasemin BAYYURT
Prof. Dr. Yasemin Karaman KEPENEKÇİ
Prof. Dr. Yasemin KIRKGÖZ
Prof. Dr. Yasemin Koçak USLUEL
Prof. Dr. Yaşare AKTAŞ ARNAS
Prof. Dr. Yavuz AKPINAR
Prof. Dr. Yeşim ÇAPA AYDIN
Prof. Dr. Yeşim FAZLIOĞLU
Prof. Dr. Yıldız GÜVEN
Prof. Dr. Yusuf BUDAK
Prof. Dr. Yüksel KAVAK
Prof. Dr. Zekeriya GÜNEY
Prof. Dr. Zekeriya NARTGÜL
Prof. Dr. Zuhal OKAN
Yrd. Doç. Dr. Berna Cantürk GÜNHAN
Yrd. Doç. Dr. Berna GÜCÜM
Yrd. Doç. Dr. Bertan AKYOL
Yrd.Doç.Dr. Berna ARSLAN
Yrd. Doç. Dr. Beyzagül KAPÇAK IŞIKSUNGUR
Yrd. Doç. Dr. Binnur HACİİBRAHİMOĞLU
Yrd. Doç. Dr. Birsel AYBEK
Yrd. Doç. Dr. Buket KORKUT RAPTİS
Yrd. Doç. Dr. Burak KARABEY
Yrd. Doç. Dr. Bünyamin YURDAKUL
Yrd. Doç. Dr. Burcu AKHUN
Yrd. Doç. Dr. Burcu ÖZDEMİR BECEREN
Yrd. Doç. Dr. Burcu ŞENLER
Yrd. Doç. Dr. Burçak BOZ
Yrd. Doç. Dr. Canan KOÇ
Yrd. Doç. Dr. Cihat DEMİR
Yrd. Doç. Dr. Çetin ERDOĞAN
Yrd. Doç. Dr. Çiğdem ALDAN KARADEMİR
Yrd. Doç. Dr. Deha DOĞAN
Yrd. Doç. Dr. Deniz GÜLLEROĞLU
Yrd. Doç. Dr. Derya YILDIZ
Yrd. Doç. Dr. Didem AKYÜZ

Yrd. Doç. Dr. Didem ÇETİN
Yrd. Doç. Dr. Dilruba KÜRÜM
Yrd. Doç. Dr. Dilruba KÜRÜM YAPICIOĞLU
Yrd. Doç. Dr. Duygu SÖNMEZ
Yrd. Doç. Dr. Elvan GÜNEL
Yrd. Doç. Dr. Emel SARITAŞ
Yrd. Doç. Dr. Emel TOK
Yrd. Doç. Dr. Emine ÇİL
Yrd. Doç. Dr. Emine Ferda BEDEL
Yrd. Doç. Dr. Engin ADER
Yrd. Doç. Dr. Enver YOLCU
Yrd. Doç. Dr. Erdal KÜÇÜKER
Yrd. Doç. Dr. Ergül DEMİR
Yrd. Doç. Dr. Erkan ÇER
Yrd. Doç. Dr. Erkan KIRAL
Yrd. Doç. Dr. Erkan TABANCALI
Yrd. Doç. Dr. Ertuğ CAN
Yrd. Doç. Dr. Esra YECAN
Yrd. Doç. Dr. Feyyaz KARACA
Yrd. Doç. Dr. Fatma Aslan TUTAK
Yrd. Doç. Dr. Fatma TEZCAN
Yrd. Doç. Dr. Fatma ÇOBANOĞLU
Yrd. Doç. Dr. Fatoş KORKMAZ
Yrd. Doç. Dr. Fazilet TAŞDEMİR
Yrd. Doç. Dr. Filiz AKAR
Yrd. Doç. Dr. Fisun BOZKURT
Yrd. Doç. Dr. Funda NAYIR
Yrd. Doç. Dr. Gamze ABUR
Yrd. Doç. Dr. Gamze SART
Yrd. Doç. Dr. Gökçe GÖKALP
Yrd. Doç. Dr. Gökhan ARASTAMAN
Yrd. Doç. Dr. Göksu Gözen ÇITAK
Yrd. Doç. Dr. Gözde İNAL KIZILTEPE
Yrd. Doç. Dr. Gülce COŞKUN ŞENTÜRK
Yrd. Doç. Dr. Güliz AYDIN
Yrd. Doç. Dr. Gülten KOÇ
Yrd. Doç. Dr. Hakan IŞIK
Yrd. Doç. Dr. Halim ÇAVUŞOĞLU
Yrd. Doç. Dr. Halit KARALAR
Yrd. Doç. Dr. Handan GÜNEŞ
Yrd. Doç. Dr. Hasan Hüseyin AKSU
Yrd. Doç. Dr. Hatice FIRAT
Yrd. Doç. Dr. Hülya ERCAN
Yrd. Doç. Dr. Hülya ERTAŞ
Yrd. Doç. Dr. Hurşit Cem SALAR
Doç. Dr. Abdullah UĞUR
Doç. Dr. Adnan KAN
Doç. Dr. Abdurrahman ŞAHİN
Doç. Dr. Abdülkadir ERDOĞAN
Doç. Dr. Adnan KÜÇÜKOĞLU
Doç. Dr. Ahmet Naci ÇOKLAR
Doç. Dr. Ali Fuat ARICI
Doç. Dr. Ali ESGİN
Doç. Dr. Ali SABANCI
Doç. Dr. Ali MEYDAN
Doç. Dr. Ali ÜNAL
Doç. Dr. Ali YILDIZ
Doç. Dr. Alper ÇİLTAŞ
Doç. Dr. Arif ÖZER
Doç. Dr. Asım ÇİVİTÇİ
Doç. Dr. Asiye TOKER GÖKÇE
Doç. Dr. Asiye İVRENDİ
Doç. Dr. Atılgan ERÖZKAN
Doç. Dr. Aycan Çiçek SAĞLAM
Doç. Dr. Aydın BALYER
Doç. Dr. Ayse Çiftçi
Doç. Dr. Ayse MEMİŞ

Doç. Dr. Atilla YILDIRIM
Doç. Dr. Ayhan Kürşat ERBAŞ
Doç. Dr. Ayfer ŞAHİN
Doç. Dr. Aynur BOZKURT BOSTANCI
Doç. Dr. Ayperi DİKİCİ SIĞIRTMAÇ
Doç. Dr. Aysen Esen ÇOBAN
Doç. Dr. Ayşe OĞUZ ÜNVER
Doç. Dr. Ayşegül Amanda YEŞİLBURSA
Doç. Dr. Aytunga OĞUZ
Doç. Dr. Bahadır ERİŞTİ
Doç. Dr. Bahadır YANIK
Doç. Dr. Bahadır YILDIZ
Doç. Dr. Bahar DEMİR
Doç. Dr. BAKİ DUY
Doç. Dr. Bayram AŞILIOĞLU
Doç. Dr. Bayram BIÇAK
Doç. Dr. Bayram BAŞ
Doç. Dr. Bayram ÇETİN
Doç. Dr. Bayram TAY
Doç. Dr. Bilal DUMAN
Doç. Dr. Bilge CAN
Doç. Dr. Buket YAKMACI GÜZEL
Doç. Dr. Bülent AYDOĞDU
Doç. Dr. Bülent ÇETİNKAYA
Doç. Dr. Canan ASLAN
Doç. Dr. Celal Tayyar UĞURLU
Doç. Dr. Cem BALÇIKANLI
Doç. Dr. Cem GÜZELLER
Doç. Dr. Cem BALÇIKANLI
Doç. Dr. Cemal Ergin EKİNCİ
Doç. Dr. Cemalettin İPEK
Doç. Dr. Cengiz ŞAHİN
Doç. Dr. Cevat ELMA
Doç. Dr. Coşkun KÜÇÜKTEPE
Doç. Dr. Çağlar ÇAĞLAR
Doç. Dr. Çetin TÜRKYILMAZ
Doç. Dr. Demet YAYLI
Doç. Dr. Derya ASI
Doç. Dr. Derya YAYLI
Doç. Dr. Dilek ÇELİKLER
Doç. Dr. Dilek TANIŞLI
Doç. Dr. Eda ÜSTÜNEL
Doç. Dr. Elif ÇELEBİ ÖNCÜ
Doç. Dr. Elif TÜRNÜKLÜ
Doç. Dr. Elif Sazak PINAR
Yrd. Doç. Dr. Hüseyin ÖZÇINAR
Yrd. Doç. Dr. İbrahim TUNCEL
Yrd. Doç. Dr. İdris KAYA
Yrd. Doç. Dr. İlker CIRIK
Yrd. Doç. Dr. İsmail UYSAL
Yrd. Doç. Dr. Jacqueline GUSTAFSON
Yrd. Doç. Dr. Kaan Zülfikar DENİZ
Yrd. Doç. Dr. Kemal DAŞCIOĞLU
Yrd. Doç. Dr. Kenan DİKİLİTAŞ
Yrd. Doç. Dr. Kevser BAYKARA
Yrd. Doç. Dr. Levent ŞENYÜZ
Yrd. Doç. Dr. Levent YAYCI
Yrd. Doç. Dr. Melek ALTIPARMAK KARAKUŞ
Yrd. Doç. Dr. Meltem GÖNDEN
Yrd. Doç. Dr. Meltem ÇENGEL
Yrd. Doç. Dr. Meryem Nur AYDEDE
Yrd. Doç. Dr. Meral ÖREN
Yrd. Doç. Dr. Mesut ÖZEL
Yrd. Doç. Dr. Metin AŞÇI
Yrd. Doç. Dr. Mustafa ALTINKÖK
Yrd. Doç. Dr. Mesture Kayhan ALTAY
Yrd. Doç. Dr. Muhammet AVAROĞULLARI

Yrd. Doç. Dr. Murat AKYILDIZ
Yrd. Doç. Dr. Murat ERTEN
Yrd. Doç. Dr. Mustafa GİRGİN
Yrd. Doç. Dr. Müge ADNAN
Yrd. Doç. Dr. Müge ŞEN
Yrd. Doç. Dr. Nagihan YILDIRIM
Yrd. Doç. Dr. Nazmi DURKAN
Yrd. Doç. Dr. Nebiye KORKMAZ
Yrd. Doç. Dr. Necla EKİNCİ
Yrd. Doç. Dr. Nigar İpek EĞİLMEZ
Yrd. Doç. Dr. Nihan DEMİRKASIMOĞLU
Yrd. Doç. Dr. Nilgün CEVHER KALBURAN
Yrd. Doç. Dr. Nilüfer ÖZCAN DEMİR
Yrd. Doç. Dr. Nurgül AKMANOĞLU
Yrd. Doç. Dr. Betül Polat DEMİR
Yrd. Doç. Dr. Olcay SERT
Yrd. Doç. Dr. Onur İŞBULAN
Yrd. Doç. Dr. Osman Raşit IŞIK
Yrd. Doç. Dr. Ömer KUTLU
Yrd. Doç. Dr. Ömür KOÇ
Yrd. Doç. Dr. Öner ÇELİKKALELİ
Yrd. Doç. Dr. Özden FİDAN
Yrd. Doç. Dr. Özen YILDIRIM
Yrd. Doç. Dr. Özge YİĞİTCAN NAYİR
Yrd. Doç. Dr. Özgül Polat UNUTKAN
Yrd. Doç. Dr. Özlem ALKAN ERSOY
Yrd. Doç. Dr. Özlem KAF HASIRCI
Yrd. Doç. Dr. Özlem Yeşim ÖZBEK
Yrd. Doç. Dr. Özlem YURT
Yrd. Doç. Dr. Pervin OYA TANERİ
Yrd. Doç. Dr. Pınar BAL
Yrd. Doç. Dr. Pınar FETTAHLIOĞLU
Yrd. Doç. Dr. Pınar ŞAFAK
Yrd. Doç. Dr. Raşit AVCI
Yrd. Doç. Dr. Rıza AKYÜREK
Yrd. Doç. Dr. Ruken AKAR VURAL
Yrd. Doç. Dr. Safiye Bilican DEMİR
Yrd. Doç. Dr. Salim SEVER
Yrd. Doç. Dr. Salih ÇAKMAK
Yrd. Doç. Dr. Sayım AKTAY
Yrd. Doç. Dr. Saadet KURU ÇETİN
Yrd. Doç. Dr. Sabriye ŞENER
Yrd. Doç. Dr. Sedat İNCE
Yrd. Doç. Dr. Sedef CANBAZOĞLU BİLİCİ
Yrd. Doç. Dr. Selami OK
Doç. Dr. Elvan ŞAHİN
Doç. Dr. Emre ÜNAL
Doç. Dr. Emine AHMETOĞLU
Doç. Dr. Eray ÇELİK
Doç. Dr. Erkut KONTER
Doç. Dr. Esin ATAV
Doç. Dr. Esma Buluş KIRIKKAYA
Doç. Dr. Fatma ÇALIŞANDEMİR
Doç. Dr. Fatma ÇELİKKAYAPINAR
Doç. Dr. Fatma SUSAR KIRMIZI
Doç. Dr. Fatma ÖZMEN
Doç. Dr. Fatma ÜNAL
Doç. Dr. Figen ERSOY
Doç. Dr. Filiz KABAPINAR
Doç. Dr. Füsun ALACAPINAR
Doç. Dr. Gaye TUNCER TEKSÖZ
Doç. Dr. Gökhan ÇETİNKAYA
Doç. Dr. Gül ÜNAL ÇOBAN
Doç. Dr. Gülden Uyanık BALAT
Doç. Dr. Gürsoy AKÇA
Doç. Dr. Hacer Hande UYSAL
Doç. Dr. Hakan ATILGAN

Doç. Dr. Hakan ÜLPER
Doç. Dr. Halise Pelin KARASU
Doç. Dr. Hamit YOKUŞ
Doç. Dr. Harun ŞAHİN
Doç. Dr. Hasan BAĞCI
Doç. Dr. Hasan DEMİRTAŞ
Doç. Dr. Hasan HALUK ERDEM
Doç. Dr. Hasan GÜRGÜR
Doç. Dr. Hatice BAKKALOĞLU
Doç. Dr. Hatice BEKİR
Doç. Dr. Hilal AKTAMIŞ
Doç. Dr. Hatice ODACI
Doç. Dr. Hülya ŞAHİN BALTACI
Doç. Dr. Hünkar KORKMAZ
Doç. Dr. Hüseyin KÜÇÜKÖZER
Doç. Dr. Hüseyin YOLCU
Doç. Dr. Işıl Kabakçı YURDAKUL
Doç. Dr. İlhan YALÇIN
Doç. Dr. İlhan KARATAŞ
Doç.Dr. İlke EVİN GENCEL
Doç.Dr. İlknur Çifci TEKİNARSLAN
Doç. Dr. İsmail HAKKI KIZILOLUK
Doç. Dr. İsmail Hakkı DEMİRCİOĞLU
Doç. Dr. Kadir BEYCİOĞLU
Doç. Dr. Kamile DEMİR
Doç. Dr. Kasım YILDIRIM
Doç. Dr. Kaya YILMAZ
Doç. Dr. Kaya YILDIZ
Doç. Dr. Kazım ÇELİK
Doç. Dr. Kemal KAYIKÇI
Doç. Dr. Kemal Sinan ÖZMEN
Doç. Dr. Kenan ÖZCAN
Doç. Dr. Kerim GÜNDOĞDU
Doç. Dr. Kürşad YILMAZ
Doç. Dr. Levent MERCİN
Doç. Dr. Lütfi ÜREDİ
Doç. Dr. Maide ORÇAN
Doç. Dr. Mehmet AÇIKALIN
Doç. Dr. Mehmet Akif OCAK
Doç. Dr. Mehmet Ali AKINCI
Doç. Dr. Melek ÇAKMAK
Doç. Dr. Melek DEMİREL
Doç. Dr. Mehmet Fatih ÖZMANTAR
Doç. Dr. Meliha YILMAZ
Doç. Dr. Murat ÖZDEMİR
Yrd. Doç. Dr. Selmin BİLEN
Yrd. Doç. Dr. Sema ÜNLÜER
Yrd. Doç. Dr. Semra SÜTGİBİ
Yrd. Doç. Dr. Semra TİCAN BAŞARAN
Yrd. Doç. Dr. Serap YETİK
Yrd. Doç. Dr. Serap YILMAZ ÖZELÇİ
Yrd. Doç. Dr. Serkan ARIK
Yrd. Doç. Dr. Serkan ARIKAN
Yrd. Doç. Dr. Serkan DENİZLİ
Yrd. Doç. Dr. Serkan SEVİM
Yrd. Doç. Dr. Servet GÖZETLİK
Yrd. Doç. Dr. Servet ÇELİK
Yrd. Doç. Dr. Seval Deniz KILIÇ
Yrd. Doç. Dr. Seval KÜÇÜKTEPE
Yrd. Doç. Dr. Sezai KOÇYİĞİT
Yrd. Doç. Dr. Sezer Sabriye İKİZ
Yrd. Doç.Dr. Sibel DURU
Yrd. Doç. Dr. Sezgi SARAÇ
Yrd. Doç. Dr. Sibel ÖZSOY
Yrd. Doç. Dr. Sibel KAZAK
Yrd. Doç. Dr. Sibel TURHAN TUNA
Yrd. Doç. Dr. Sibel YOLERİ

Yrd. Doç. Dr. Sinan KOÇYİĞİT
Yrd. Doç. Dr. Soner AKŞEHİRLİ
Yrd. Doç. Dr. Suat CAKOVA
Yrd. Doç. Dr. Şadan ÖKMEN
Yrd. Doç. Dr. Şadiye KELEŞ
Yrd. Doç. Dr. Şenay YAPICI
Yrd. Doç. Dr. Şemseddin GÜNDÜZ
Yrd. Doç. Dr. Şeyda Deniz TARIM
Yrd. Doç. Dr. Tangül KABAEL
Yrd. Doç. Dr. Tayfun TANYERİ
Yrd. Doç. Dr. Temel TOPAL
Yrd. Doç. Dr. Tuba YOKUŞ
Yrd. Doç. Dr. Tuğba HOŞGÖR
Yrd. Doç. Dr. Tuğba HORZUM
Yrd. Doç. Dr. Turgut TÜRKDOĞAN
Yrd. Doç. Dr. Türker SEZER
Yrd. Doç. Dr. Ümran ŞAHİN
Yrd. Doç. Dr. Uğur DOĞAN
Yrd. Doç. Dr. Ünal BOZYER
Yrd. Doç. Dr. Yusuf SÜLÜN
Yrd. Doç. Dr. Zafer TANGÜLÜ
Yrd. Doç. Dr. Zeynel HAYRAN
Yrd. Doç. Dr. Zühal ÜNAN
Yrd. Doç. Dr. Erol ÖZÇELİK
Yrd. Doç. Dr. Halise Kader AYATA
Yrd. Doç. Dr. Turgay ÜNALAN
Yrd. Doç. Dr. Uğur AKIN
Yrd. Doç. Dr. Vahit BADEMCİ
Yrd. Doç. Dr. Vesile Kaptan AYKAÇ
Yrd. Doç. Dr. Zeliha DEMİR
Yrd. Doç. Dr. Zeynep AYVAZ TUNCEL
Yrd. Doç. Dr. Zeynep UĞURLU
Yrd. Doç. Dr. Yücel FİDAN
Dr. Ali YILMAZ
Dr. Çağlar N.HIDIROĞLU
Dr. Deniz DERİNBAY
Dr. Ersin ŞAHİN
Dr. Fatih BEKTAŞ
Dr. Hakan TURAN
Dr. Hande Gülbağcı DEDE
Dr. Mahmut ARIKAN
Dr. Mehmet YAPICI
Dr. Remzi YILDIRIM
Dr. Suna ÇÖĞMEN
Öğr. Gör. Dr.Arzu ÖZKAN CEYLAN
Öğr. Gör. Dr.Berna AYTAÇ
Öğr. Gör. Dr.Hayal YAVUZ GÜZEL
Öğr. Gör. Dr.Mustafa Kemal ÖZTÜRK
Öğr. Gör. Dr.Savaş CEYLAN
Öğr. Gör. Dr.Savaş ERGÜL
Öğr. Gör. Kazım ARTUT
Öğr. Gör. Nihal KURUOĞLU MACCARIO

(11711) Blok Oyunlarına İlişkin Okul Öncesi Öğretmenlerinin Görüşleri

AYŞE BELGİN AKSOY *Gazi Üniversitesi*

MERVE KARAKAŞ AKSOY *Gazi Üniversitesi*

Problem Durumu

Okul öncesi eğitimde sağlıklı, iyi yetişmiş, tüm gelişim alanlarında yaşının gerektirdiklerini yapabilen ve kazandırılmak istenilen davranışlara sahip nesiller yetiştirmek amaçlanmaktadır. Bu dönem çocuklarına yönelik kazanım ve göstergeler ele alınarak hazırlanan etkinlikler de oyun temelli olmalıdır (MEB,2013).Çünkü çocuk oyun aracılığı ile öğrenir, yaşadığı dünyayı oyun ile anlamlandırır, kendisini en kolay ve en rahat oyun ile ifade eder (Youngquist ve Pataray-Ching,2004).Oyunlar, çeşitli şekillerde gruplandırılmıştır. Oynanan materyale göre oyun çeşitlerine bakıldığında evcilik oyunları,yapı-inşa oyunları, manipülatif oyun ve doğal materyaller ile oyun şeklinde sınıflandırılmıştır (Kolcu,2014).Yapı-inşa oyunları, çocukların yaratıcılıklarını destekleyen materyaller ile oynanmaktadır ve bu oyunda çocuklar hayallerindekileri inşa etmektedir. Çocuklar, yapı inşa oyunlarında çeşitli materyaller kullanır. Bu materyaller arasında bloklarda vardır (Sevinç,2004;Poyraz,2003). Çocuğun çeşitli boyutlarda ünite bloklarını kullanarak oynadığı oyunlara blok oyun denir (Kieff ve Wellhousen,2001). Yapı materyalleri arasında bulunan blok oyuncaklar, çocuğun yaratıcılığını kullanarak inşa ettiği; legolar, yap-bozlar, ünite blokları, plastik bloklar, ahşap bloklar, renkli bloklar gibi çeşitleri olan oyuncaklardır (Phelps,2012).Bloklar ilk olarak Froebel(1885) tarafından eğitimsel bir amaç ile kullanılmaya başlamıştır ve geometrik şekillerde üretilmiştir (Phelps, 2012).Patty Smith Hill (1868-1946),Froebel'in tasarladığı blok oyuncaklarını geliştirmiştir, yeni blok oyuncak tasarımları yapmıştır ve blokların boyutlarını büyütmüştür. Caroline Pratt(1867–1954) 'te Patty Smith Hill ile birlikte blok oyun ve oyuncakları hakkında çalışmalar yapmıştır ve çocukların anlamlı eğitimsel tecrübeler yaşaması için bloklar ile eğitim ortamı yaratarak yapı inşa oyunları ve dramatik oyunlara destek vermiştir (Phelps, 2012).Günümüzde de Caroline Pratt'in dizayn ettiği bloklar aynı şekil ve boyutlar ile halen üretilerek kullanılmaktadır. Maria Montessori'de (1870-1952) blokları temel öğrenme materyalleri olarak kullanmıştır (Hirsch, 1996). Okul Öncesi Eğitim Programında da öğrenme merkezlerinden biri olan blok merkezinde bu bloklara yer verilmiştir.Okul Öncesi Eğitim Programı (2013) oyun temelli bir programdır ve oyun aracılığıyla öğrenme programın ve okul öncesi eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır. Program öğrenme merkezlerine de önem vermektedir ve özenli, dikkatli, çocukların ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde düzenlenmiş öğrenme merkezleri programında başarıya ulaşmasını sağlamaktadır. Programda yer verilen öğrenme merkezlerinden biri olan blok merkezi; farklı boyut, şekil ve renklerde, farklı materyallerle yapılmış bloklardan oluşur ve çocukların yaratıcılıklarını kullanmasına olanak tanır (MEB,2013). Özsırkıntı, Akay ve Bolat(2014),yaptıkları çalışmada okul öncesi öğretmenlerin 2013 Okul Öncesi Eğitim Programına ilişkin karşılaştıkları problemlerin başında sınıf ortamının programının gerektirdiği fiziksel özelliklere uygun olmadığı ve bu sebeple öğrenme merkezlerinin oluşturulamadığı sonucunu bulmuşlardır.Taşkın(2013) blok merkezlerinin çocukların bir çok matematiksel becerisini geliştirdiğini düşünmektedir. Öğretmenlerin blok oyun merkezinde çocuğu desteklemesi ve rehberlik etmesi, günlük olanaklar sağlaması, uyarıcılar ile ilgili sorular sorarak çocukları düşünmeye sevk etmesi gerekmektedir (Aktaş'tan aktaran Taşkın,2013).Taşkın'a göre yapılan gözlemlerde öğretmenler blok oyun merkezinde çocuklar oynarken çok fazla kalmamaktadır ve bunun sebebinin blok merkezinde kalmalarının önemini bilmedikleridir (2013).Dünyada yapılan araştırmalar incelendiğinde (Andrews, N.(2015), Caldera, Y. M., Culp, A. M., Brien, M. O., Truglio, R. T., Alvarez, M., & Huston, A. C.(1999), Stiles, J., & Stern, C.(2001), Nes, F. Van, & Eerde, D. Van.(2010), Nath, S., & Szücs, D.(2014), Verdine, B. N., Golinkoff, R. M., Hirsh-pasek, K.,Newcombe, N. S., Filipowicz, A. T., Chang, A.,&Emerson, R. W.(2014))blok oyunları ile matematik becerileri arasındaki ilişkiye, blokların sağladıkları katkılara yönelik çalışmaların olduğu görülmektedir. Bu çalışmaların içerisinde okul öncesi öğretmenlerinin blok oyun uygulamalarına ilişkin görüşlerinin incelendiği bir araştırmaya rastlanmamıştır.Ülkemizde ise okul öncesi dönemde blok oyunun olması gereken düzeyde incelenmediği görülmüştür.Blok oyun çocuğun tüm gelişim alanlarına katkı sağladığı için gerekli ve önemlidir.Erken çocuklukta hedeflenen kazanım ve göstergelere ulaşabilmek için öğretmenlerin doğru bir şekilde eğitime katkılarını sağlamalarının gerekliliği ve önemi bilinmektedir. Çocuğun gelişimine katkı sağlayan ve onları doğru şekilde yönlendirmesi gereken öğretmenler, çocuğun gelişimini etkileyen blok oyun konusunda yeterli bilgiye sahip olmalıdır. Bu nedenle öğretmenlerin blok oyuna ilişkin görüşleri ve farkındalıkları çocuklara sağlayacakları gelişimsel katkılar açısından önemlidir. Bu araştırmadan elde edilen bulguların öğretmenlere, araştırmacılara dönütler sağlayarak blok oyun uygulamalarının bilinçli bir şekilde gerçekleştirilmesine olanak sağlayacağı, yapılacak diğer çalışmalara ışık tutacağı, alana katkı sağlayacağı düşünülmüştür. Bu doğrultuda çalışmanın amacı, okul öncesi öğretmenlerinin blok oyun uygulamalarına ilişkin görüşlerini ortaya koymaktır ve aşağıdaki alt amaçlara yanıt aramaktır:

Öğretmenler günlük eğitim akışında blok oyunlarına ne şekilde yer verirler?Öğretmenler blok oyunların günlük yaşamda kullanımına ilişkin neler yaparlar?Öğretmenler öğrenme sürecine ilişkin blok oyunlarında ne tür düzenlemeler yaparlar?Öğretmenler blok oyunlarında çocuklarla etkileşim kurma amacıyla ne yaparlar?Öğretmenler blok oyunlarını değerlendirme sürecinde nasıl kullanırlar?Devlete bağlı kurumda çalışan öğretmenler ile özel kurumlarda çalışan öğretmenler arasında blok oyun uygulamalarına ilişkin görüşlerinde farklılıklar var mıdır?

Araştırma Yöntemi

Araştırma nitel araştırma modeline göre tasarlanmıştır.Araştırmanın amacına uygun sorulara yanıt bulabilmek için nitel araştırma deseninde kullanılan görüşme tekniğinden faydalanılmıştır.Araştırma grubu seçilirken amaçlı örneklem yöntemlerinden uygun örnekleme kullanılmıştır. Araştırma evrenini, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Ankara ilinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı bağımsız anaokulu ve özel anaokullarında bulunan okul öncesi öğretmenleri oluşturmaktadır. Örneklemi ise, bu okullarda bulunan toplam 20 öğretmen oluşturmaktadır. 10 öğretmen (n=10) devlete bağlı anaokulunda, 10 öğretmen (n=10) ise özel anaokulunda görev yapmaktadır. Öğretmenlerin görüşlerinin belirlenebilmesi için nitel araştırma deseninde kullanılan önemli ölçme araçlarından biri olan görüşme tekniğinden yararlanılmıştır.Bu araştırmada, demografik bilgi formu ve yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Demografik bilgi formunda öğretmenlerin kişisel bilgilerini öğrenmek üzere, cinsiyet, yaş, mesleki kıdem, mezun olunan üniversite ve anabilim dalı,görev yapılan yaş grubu ve okul türü soruları sorulmuştur.Görüşme formunda ise öğretmenlerin blok oyun uygulamalarına ilişkin görüşlerini saptamaya yönelik blok oyuna günlük akışta nasıl yer verdikleri, blok oyunların günlük yaşamda kullanımına ilişkin neler yaptıkları, öğrenme sürecine ilişkin blok oyunlarında ne tür düzenlemeler yaptıkları, blok oyunlarında çocuklarla etkileşim kurma amacıyla ne yaptıkları,blok oyunlarını değerlendirme sürecinde nasıl kullandıkları sorularına yer verilmiştir.Formlar, 2016-2017 eğitim-öğretim yılı, Kasım ayında öğretmenlerle yüzyüze görüşülerek doldurmaları sağlanmıştır.Öğretmenlere çalışmanın ana hatları ayrıntı verilmeden ifade edilmiş, çalışmaya katılmalarında gönüllülük esas alınmıştır.Bu çalışmada elde edilen verileri analiz etmede içerik analizi yöntemi kullanılmıştır.Bu çalışmada da verilerin kategorileştirilmesi ve temaların ortaya çıkartılması amaçlanmıştır. Bu çalışmada veriler farklı çalışmacılar tarafından kodlanarak veri analizinin güvenilirliği sağlanmıştır. Ek olarak çalışmanın geçerlik ve güvenilirliğini arttırmak amacıyla öğretmenlerin görüşlerini belirten alıntılara da yer verilmiştir.

Beklenen/Geçici Sonuçlar

Araştırma bulgularına göre, öğretmenlerin günlük eğitim akışında blok oyunlara serbest zaman, matematik, oyun-hareket, drama, fen-doğa etkinliklerinde yer verdiği görülmüştür. Öğretmenler de çocukların günlük yaşamdaki nesneleri bloklar ile inşa ettiklerini belirtmişlerdir.Araştırma bulgularında, öğretmenler; blok oyun ortamını dikkat çekecek şekilde, çocukların rahat edebileceği genişlikte, farklı büyüklükte bloklar olacak şekilde, diğer nesneler ile birlikte kullanabilecekleri bir ortam olacak şekilde düzenlediklerini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin gürültülü ve sessiz olan merkezleri birbirinden ayırdıklarını, hem masa hem halı üzerinde bloklar ile oyun oynadıklarını belirten görüşlerine rastlanmamıştır.Bu sınıflandırmaya göre araştırma bulgularında öğretmenlerin blok oyuna yüksek düzeyde katılım gösterdikleri görülmektedir.Öğretmenlerin blok oyun sırasında en çok gözlem yaparak blok oyunları değerlendirdikleri görülmektedir, ancak öğretmenler bu gözlemlerini kayıt altına aldıklarını belirtmemişlerdir. Öğretmenler blok oyun oynayan çocuklarda en çok yaratıcılığın geliştiğini düşünmektedirler.Okul öncesi öğretmenlerinin, blok oyunlarına ve blok oyun merkezi düzenlenmesine yeteri kadar önem vermedikleri düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Blok, Blok oyun, Okul öncesi eğitim, Öğretmen görüşü

Kaynakça

Aksoy, A. B. (2014). Çocuğun gelişimine bağlı oyun aşamaları ve oyun türleri.

Aksoy, A.B. & Çiftçi, H. (Ed.). *Erken Çocukluk Döneminde Oyun: Duyu-motor Oyundan Kurallı Oyuna* içinde (s. 36-53). Ankara: Pegem Akademi.

Andrews, N. (2015). Building Curriculum during Block Play, *Dimensions of Early Childhood*. 11–16.8– 308.

Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Yayınları.

Johnson, H.M. (1996). The Art of Block Building. Hirsch, E.S (Ed.) *The block book* . (s. 9-12). Washington, DC: National Association for the Education of Young Children.

Kolcu, Ş. (2014). *Farklı Bilişsel Tempodaki Çocukların Oyun Davranışlarının ve Akran İlişkilerinin İncelenmesi.* Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Montessori, M. (1964). *The Montessori method.* New York: Schocken.

Hanline, M. F., Milton, S., & Phelps, P. (2001). Young Children's Block Construction Activities: Findings From 3 Years of Observation. *Journal of Early Intervention.* 24 (3), 224-237. http://doi.org/10.1177/105381510102400307O1

Nath, S., & Szücs, D. (2014). Construction play and cognitive skills associated with the development of mathematical abilities in 7-year-old children, *Learning and Instruction*. *32*, 73-80.

Phelps, P.C. (2012). *Let's Build.* Lewisville: Gryphon House.

Poyraz, H. (2003). *Okul Öncesi Dönemde Oyun ve Oyuncak.* Ankara: Anı yayınları.

Saracho, O. (1984). Construction and Validation of the Play Rating Scale. *Early Childhood Development and Care*, 17, 199-230.

Sevinç, M. (2004). *Erken Çocukluk Gelişimi ve Eğitiminde Oyun.* İstanbul: Morpa.

Tuğrul, B. (2013). Çocukta oyun gelişimi. *Öğretmenlik Alan Bilgisi. Okul öncesi Öğretmenliği (Eds. N. Aral, Ü.Deniz ve A. Kan).* Ankara: Alan Bilgisi Yayınları, 245-264.

Wellhousen, K. & Kieff, J.E. *A Constructivist Approach to Block Play in Early Childhood.* 2001. Canada: Thomson Learning.

(9962) Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Mesleki Benlik Saygıları İle Çok Kültürlülüğe Yönelik Tutumlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi

AYŞE BELGİN AKSOY **BÜŞRA KURTOĞLU KARATAŞ** **SAFİYE BİŞKİN**
TUBA AKAR

Gazi Üniversitesi *Sinop Üniversitesi*

Problem Durumu

Siyasal ve ekonomik etmenlere bağlı olarak dünyada son yıllarda büyük gelişmeler yaşanmaktadır. Bu gelişmeler ülkeler, toplumlar ve bireyler üzerinde önemli etkiler bırakmıştır. Son yıllarda dünyada yaşanan bu gelişmeler ve göç hareketliliği nedeniyle ülkemizin uygulamış olduğu açık kapı politikası kapsamında ülkemize çok sayıda farklı kültürlerden göçmenler gelmiştir. bu göçmenlerin varlığı ülke genelinde önemli etkiler yaratmıştır. Bunun yanı sıra ülkemiz geçmişten beri farklı etnik kökenlerin ve buna bağlı olarak farklı kültürlerin bir arada yaşadığı yerlerden biri olmuştur. Hem göç hareketleri hem de bu farklı kültürlerin varlığı farklı bir eğitim anlayışını benimsemeyi ihtiyaç haline getirmiştir. Yetiştiği kültürden farklı bölgelerde eğitim alan çocukların yanı sıra öğretmenlerde yetiştikleri kültürlerden çok farklı kültürlerin bulunduğu bölgelerde eğitim verebilmektedir. Ülkemizin izlemekte olduğu eğitim politikası kapsamında öğretmenlere büyük görev ve sorumluluklar düşmektedir. Çok kültürlü eğitimin en kritik boyutlarından biri öğretmen eğitimidir. Öğretmenlerin sahip oldukları tutumlar doğrultusunda, eğitimin şekilleneceği düşünüldüğünde, öğrenimleri sırasında kültürel duyarlılık ve çok kültürlü bir eğitim anlayışını benimsemelerine yönelik eğitimler almaları önemlidir. Öğretmenlerin hem mesleklerine hem de farklı kültürlere karşı sahip oldukları tutumlar, çocukların eğitim hakkından en iyi şekilde faydalanabilmesi açısından kritik rol oynamaktadır.Farklılıkları vurgulayan ve farkındalığı artırarak kabul düzeyini yükselten programların geliştirilmesinin, tek tip öğrenci modeli aşılayan eğitim anlayışından daha güvenli olacağı ve özgür eğitim ortamının sağlanmasına katkı sunacağı düşünülmektedir. (Polat ve Kılıç 2013,s:366) Tüm bu ihtiyaçlar göz önüne alındığında değişen eğitim yapılarına ve farklı bölgelerde görev yapma durumuna uyum sağlamayı kolaylaştırmak adına öğretmen eğitiminde çok kültürlülüğe yönelik çalışmalara ihtiyaç her geçen gün artmaktadır. Bu araştırmada, eğitimin en temel ve en alt basamığı olan okul öncesi dönem kademesinde görev alacak olan okul öncesi öğretmen adaylarının çok kültürlü eğitim ortamları hakkındaki tutumlarının belirlenmesi ve bu öğretmen tutumları üzerinde etkisi olan mesleki benlik saygılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada elde edilecek bulgular doğrultusunda, öğretmen adaylarının sahip olduğu tutum ve davranışların olumlu yönde geliştirilmesine yönelik değişiklikler yapılabilir.Yine Polat ve Kılıç'ın (2013,s:366) "Çok kültürlülük ve öğretmen yeterliliği" ile ilgili Türk eğitim sistemindeki durum tespitine yönelik çalışmalarında öğretmen eğitiminin kalitesini arttırma da öğretmen eğitim programlarına yönelik ders ve model geliştirme çalışmalarının etkili olabileceği vurgulanmıştır. bununla beraber dünyadaki eğitim sistemleri incelendiğinde "Çok kültürlü eğitim programları ABD, Kanada, Avustralya, Almanya, İngiltere gibi çok uluslu ve çok kültürlü ülkelerde okul öncesi sınıflardan başlayarak uygulamaya konulmaktadır" (Güven, 2005, Akt. Cırık,2008,s.31)

Araştırma Yöntemi

Araştırmanın evrenini Ankara sınırları içerisinde bulunan Gazi üniversitesi Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği alanında eğitim görmekte olan lisans öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmada farklı sınıf düzeylerinin seçilmesinin ana nedeni eğitim fakültelerinin eğitim programlarının çok kültürlülüğe ve mesleki benlik saygısına yönelik nasıl bir bakış açısı gelişmesini sağladığını görmektir. Uygun örnekleme yöntemiyle araştırmanın örneklem grubu belirlenecektir. Araştırmaya yaklaşık olarak 150 öğrenci katılacaktır. Araştırmada, araştırmanın kapsamına uygun olarak hazırlanacak olan demografik bilgi formu, Arıcak (2001) tarafından geliştirilen mesleki benlik saygısı ölçeği ve Yavuz ve Anıl (2010) tarafından geliştirilen öğretmen adayları için çok kültürlü eğitime yönelik tutum ölçeği kullanılacaktır. Mesleki Benlik Saygısı Ölçeği de on dördü olumlu ve on altısı olumsuz olmak üzere toplam otuz maddeden oluşmaktadır. Bu maddeler "Kesinlikle katılıyorum" 5, "Katılıyorum" 4, "Kararsızım" 3, "Katılmıyorum" 2 ve "Kesinlikle katılmıyorum" 1 olarak puanlanmıştır. Olumsuz maddelerde puanlama ters yönde yapılmıştır. Mesleki Benlik Saygısı Ölçeğinden ise alınabilecek en yüksek puan 150, en düşük puan 30'dur.Çok Kültürlü Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği (ÖÇKET) 22'si olumlu ve 6'sı olumsuz olmak üzere toplam 28 maddeden oluşan beşli likert tipindedir. Seçeneklerin; 'Tamamen Katılıyorum', 'Katılıyorum', 'Kısmen Katılıyorum', 'Katılmıyorum' ve 'Hiç Katılmıyorum' biçiminde sıralandığı ölçeğin maddeleri olumlu ve olumsuz oldukları göz önüne alınarak puanlandırılmıştır. Ölçeklerden alınan puanların yüksek ya da düşük olması o ölçekte ölçülen özelliğin katılımcı da yüksek ya da düşük olduğunu göstermektedir. Araştırmanın amaçlarına uygun olarak seçilen ölçeklerden elde edilen veriler SPSS 23.0 programına girilerek, ölçeklerin alt boyutları ile araştırma kapsamında ele alınan değişkenler arasındaki ilişkiler araştırılacaktır. (araştırmanın veri toplama aşaması devam etmektedir.)

Beklenen/Geçici Sonuçlar

Araştırma sonuçlarında dördüncü sınıf öğrencilerinin mesleki benlik saygılarının aldıkları eğitimler doğrultusunda artmış olması ve yine dördüncü sınıf öğrencilerinin çok kültürlülüğe yönelik tutumlarının da daha pozitif yönlü bir ivme göstermiş olması beklenmektedir. Bunun yanı sıra öğrencilerin muhtemel ders programları kapsamında aldıkları çok kültürlülük

derslerinin yetersiz olduğu müfredatta böyle bir eksikliğin saptanacağı da düşünülmektedir. Eğitim fakültelerinde verilen

dersler içerisinde çok kültürlülüğün yer alma durumunun yetersizliğinin öğrencilerin çok kültürlülüğe bakış açılarında olumsuz bir etki doğurduğu düşünülmektedir. Farklı sınıf düzeylerindeki öğrencilerin mesleki benlik algılarında mesleği tercih ediş nedenlerinin etkili olacağı düşünülmektedir. Araştırma sonuçlarının mesleki benlik algısına yönelik değişkenleri ve çok kültürlülükle bu algının pozitif yönlü bir ilişkisi olduğunu ortaya koyması beklenen sonuçlardandır.

Anahtar Kelimeler: çok kültürlülük, göç, eğitim, okul öncesi eğitim

Kaynakça

Aslan, D., ve Akyol, A. (2006). Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Ve Mesleki Benlik Saygılarının İncelenmesi. Erişim tarihi: 29.11.2016, http://dergipark.ulakbim.gov.tr/cusosbil/article/viewFile/5000001124/5000001815

Başbay. A. ve Bektaş, Y. (2009).Çok Kültürlülük Bağlamında Öğretim Ortamı ve Öğretmen Yeterlilikleri (Eğitim ve Bilim), sayı:152, s.34-43

Çoban, S., Karaman, G.S., Doğan,T. (2010). Öğretmen Adaylarının kültürel Farklılıklara Yönelik Bakış Açılarının Çeşitli Demografik Değişkenlere Göre İncelenmesi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Dergisi, Sayı:1, s.125-131

Yavuz, G., Anıl, D.(2010). Öğretmen adayları İçin Çokkültürlü Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği: Güvenirlik ve Geçerlik Çalışması. International Conference on New Trends inEducationand Tehir Implicationas. 11-13 November,2010 Antalya, s. 1056-1062

Cırık,İ. (2008). Çok Kültürlü Eğitim ve Yansımaları. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education), 34, s.27-40

Polat, İ. ve Kılıç, E. (2013). Türkiyede Çokkültürlü Eğitim ve Çokkültürlü Eğitimde Öğretmen Yeterlilikleri (YYUJournal of EducationFaculty), sayı:1, s.352-372

Ünal E.ve Şimşek S. (2008). İlköğretim Bölümü Anabilim Dallarında Öğrenim Gören Öğretmen Adaylarının Mesleki Benlik Saygılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. Erişim tarihi: 15.12.2016, http://dergipark.ulakbim.gov.tr/ilkonline/article/view/5000038267/5000037124